

Lublin, 10 sierpnia 2023 r.

RIO.II.600.14.2023

Pan Marek Czub
Wójt Gminy Stoczek Łukowski
Plac Tadeusza Kościuszki 1
21-450 Stoczek Łukowski

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 16 marca do 12 czerwca 2023 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Stoczek Łukowski. Protokół kontroli podpisano 5 lipca 2023 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze lub wyeliminowanych, co do których udzielono instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnie-organizacyjnych:

1.1. Niepowołanie zastępcy wójta gminy – str. 2 protokołu.

Podjąć działania mające na celu powołanie zastępcy wójta, w związku z przepisami art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Nieprawidłowości w zakresie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, polegające na:

- *wprowadzeniu postanowień umożliwiających niezachowanie zasady memoriału,*
- *niewprowadzeniu - do planu kont budżetu gminy - konta 140 „Środki pieniężne w drodze”, mimo występowania operacji podlegających ujęciu na tym koncie – str. 6, 7 protokołu.*

Dokonać zmian dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- *wyeliminowanie postanowienia umożliwiającego niezachowanie zasady memoriału, w związku z przepisami art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.),*
- *wprowadzenie do planu kont budżetu konta 140 „Środki pieniężne w drodze” i ustalenie zasad klasyfikacji na nim zdarzeń,*

stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a oraz ust. 2 ustawy o rachunkowości i zasad funkcjonowania tych kont, określonych w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”.

2.2. Wykazanie - w bilansie Urzędu Gminy za 2021 r. - nieprawidłowych kwot krótkoterminowych należności i zobowiązań – str. 11, 12 protokołu.

W bilansie Urzędu Gminy wykazywać dane wynikające z ksiąg rachunkowych, ujmując w nim wszystkie informacje, w zakresie ustalonym we wzorze sprawozdania stanowiącym Załącznik Nr 5 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z przepisami § 23 ust. 3 pkt 1 tego rozporządzenia.

2.3. Wykazanie – w sprawozdaniu Rb-PDP za 2022 r. – zaniżonych skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy w zakresie umorzenia zaległości podatkowej w podatku rolnym (o kwotę 272 zł) – str. 14, 15 protokołu.

W sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 10 lit. a w związku z § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, Załącznik Nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144 z późn. zm.).

Uwzględniając stwierdzone nieprawidłowości, w oparciu o dokumenty dotyczące przedmiotów opodatkowania i udzielonych ulg, przeanalizować wykazane w sprawozdaniu dane oraz sporządzić skorygowane sprawozdania Rb-PDP i Rb-27S – w zakresie danych objętych sprawozdaniem Rb-PDP – za 2022 r. oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie Zespół Zamiejscowy w Białej Podlaskiej w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 22 ust. 6 i 9 cytowanej „Instrukcji...”; ze wskazaniem, że korekty zostały dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1. Niewezwanie podatnika, będącego przedsiębiorcą, do złożenia wyjaśnień w związku z niewykazaniem w informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – str. 20, 21 protokołu.

Sprawdzać przedkładane informacje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.).

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej informacji, wzywać podatnika do udzielenia – w wyznaczonym terminie – niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia informacji, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w informacji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.

Podatkiem od nieruchomości opodatkowywać budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70), mając na uwadze przepisy art. 1a ust. 2a pkt 3 tej ustawy.

Rozważyć możliwość dokonywania kontroli podatkowych, celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania, stosownie do przepisów art. 281 Ordynacji podatkowej.

Prawidłowo opodatkować podatnika wskazanego w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązań podatkowych i okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

3.1.2. Przypadek opodatkowania gruntów podatkiem rolnym niezgodnie z ewidencją gruntów i budynków – str. 22, 23 protokołu.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.),

zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

3.1.3. Odbieranie od podatników ubiegających się o zwolnienie z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów oświadczeń, które nie zostały złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania – str. 25, 26 protokołu.

W przypadku gdy dowodem potwierdzającym określone fakty jest – złożone na wniosek podatnika – oświadczenie, odbierać je pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, stosownie do przepisów art. 180 § 2 Ordynacji podatkowej.

3.1.4. Niewystawianie/niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych dłużnikom posiadającym zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, skutkujące przedawnieniem zobowiązań (w kwocie 180 zł) – str. 31 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do dłużników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2022 r. poz. 479 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 tej ustawy oraz przepisy art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469).

Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które uległy przedawnieniu, zgodnie z przepisami art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej odpisywać z kont podatników, mając na uwadze przepisy art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Wyjaśnić, czy zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z lat 2014 - 2017 dłużników wskazanych w protokole kontroli uległy przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 i § 4 i art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Przypadek nieterminowego wypłacenia ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy – str. 38 protokołu.

Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wypłacać w dniu ustania stosunku pracy, w związku z przepisami art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

3.2.2. Zlecenie remontów dróg gminnych i budowy chodników w ciągu dróg powiatowych – wykonawcom wybranym bez stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych – str. 46-47, 66-68 protokołu.

Przestrzegać obowiązku zlecenia zadań na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty, z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych oraz zawierania umów, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane – na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, stosownie do przepisów art. 44 ust. 4 i art. 254 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W tym celu, nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane, ustalać – z należytą starannością – wartość tego zamówienia, na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na podstawie dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jako całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, stosownie do przepisów art. 28, art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.), mając na uwadze, że – zgodnie z przepisami art. 29 ust. 2 tej ustawy – zamawiający nie może dzielić zamówienia na odrębne zamówienia, jeżeli prowadzi to do niestosowania przepisów ustawy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

W przypadku ustalenia, że wartość zamówienia klasycznego jest równa lub przekracza kwotę 130.000zł, zamówienia udzielać wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami cytowanej ustawy, w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia przygotowanego i przeprowadzonego w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz przejrzysty i proporcjonalny, stosownie do przepisów art. 16 i art. 17 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

3.2.3. Nieterminowe zamieszczenie – na stronie internetowej i w Biuletynie Zamówień Publicznych – planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, jakie zamawiający zamierzał przeprowadzić w 2022 roku – str. 49 protokołu.

Plan postępowań o udzielenie zamówień, przewidywanych do przeprowadzenia w danym roku finansowym, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych i na stronie internetowej zamawiającego, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.4. Nieprzekazanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o ofertach złożonych w postępowaniach na rozbudowę budynku Urzędu Gminy i na odbiór odpadów z terenu gminy – str. 52, 61 protokołu.

Informację o złożonych ofertach przekazywać Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert, stosownie do przepisów art. 81 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.5. Niezamieszczenie – w Biuletynie Zamówień publicznych – ogłoszenia o zmianie umowy na przebudowę i modernizację dróg na terenie gminy oraz ogłoszenia o jej wykonaniu (zamieszczono w trakcie kontroli) – str. 58 protokołu.

Po dokonaniu zmian umowy o zamówienie publiczne, o których mowa w przepisach art. 455 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamieszczać ogłoszenie o zmianie umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazywać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, zgodnie z przepisami art. 455 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 267 ust. 2 pkt 7 tej ustawy.

Nie później niż w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o jej wykonaniu, stosownie do przepisów art. 448 powołanej ustawy.

3.3. W zakresie udzielonych dotacji:

3.3.1. Ustalenie – w umowach o powierzeniu w 2022 r. realizacji zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej – terminu realizacji zadania i poniesienia wydatków dla środków pochodzących z dotacji niezgodnie z trybem zlecenia realizacji zadania – tj. sprzed dnia zawarcia umowy. W konsekwencji, od podmiotu realizującego zadanie w trybie powierzenia – przyjęto sprawozdanie końcowe, w którym nie zakwestionowano wydatków sfinansowanych z dotacji (w wysokości 8.800zł) – poniesionych przed zawarciem umowy – str. 74-78 protokołu.

W umowach na realizację zadań publicznych wskazanych w przepisach art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), wskazywać termin realizacji zadania i poniesienia wydatków dla środków pochodzących z dotacji zgodnie z przyjętą formą zlecenia realizacji zadania, tj. powierzenia lub wspierania wykonywania zadania, stosownie do przepisów art. 5 ust. 4 i art. 16 ust. 1 tej ustawy oraz § 1 ust. 3 i § 2 załącznika Nr 3 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057), mając na uwadze przepisy art. 221 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Dokonywać kontroli i oceny realizacji zleconych zadań publicznych, w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na ich realizację, mając na uwadze, że jedną z form tej kontroli jest rzetelna weryfikacja sprawozdań z wykonania zadań publicznych składanych przez dotowane podmioty, stosownie do przepisów art. 17 pkt 3 w związku z art. 16 ust. 1 i art. 18 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3.3.2. Przyjęcie – od podmiotu, z którym zawarto umowę na realizację w 2022 r. zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej – zmienionej oferty, w zakresie rodzaju kosztów, bez dokonania zmiany umowy w formie pisemnej – str. 76, 77 protokołu.

Zmian postanowień umów zawartych na realizację zadań publicznych wskazanych w przepisach art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dokonywać – pod rygorem nieważności – w formie pisemnej, zgodnie z przepisami art. 16 ust. 2 tej ustawy oraz art. 77 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) oraz postanowieniami § 15 ust. 1 i § 17 ust. 2 załącznika Nr 3 do rozporządzenia w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań.

4. W zakresie gospodarki mieniem:

4.1. Niezawiadomienie na piśmie nabywców nieruchomości o miejscu i terminie sporządzenia aktu notarialnego – str: 81, 82 protokołu.

Osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości zawiadamiać na piśmie o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży, mając na uwadze prawo do odstąpienia od zawarcia umowy i zatrzymania wadium, w sytuacji gdy osoba ta nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu, przy czym w zawiadomieniu zamieszczać informację o tym uprawnieniu, stosownie do przepisów art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.).

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Do wiadomości:

Rada Gminy Stoczek Łukowski